

ฅูกาย

พระอาจารย์สงบ มนสฺสนโศ

เทศน์เช้า วันที่ ๗ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๐

ณ วัดสันติธรรมาราม ต.คลองตากต อ.โพธาราม จ.ราชบุรี

ธรรมะดีหมด แม้แต่จริตนิสัย ความเห็นใจ ไม่อย่างนั้นเวลาเราพูดนะ เราพูดอย่างหนึ่ง แล้วมันเชื่ออย่างนั้นจริงๆ ด้วย ถ้าพระพุทธเจ้าพูด เวลาที่พระพุทธเจ้าว่า “เข้ากันด้วยธาตุใจ” อย่างเช่น ลูกศิษย์พระสารีบุตรจะเป็นปัญญาหมดเลย ลูกศิษย์พระโมคคัลลานะจะมีฤทธิ์หมดเลย แล้วลูกศิษย์เทวทัตก็เป็นเหมือนเทวทัตหมดเลยเหมือนกัน

“เข้ากันด้วยธาตุใจ เข้ากันด้วยธาตุ”

คำว่าเข้ากันด้วยธาตุคือความชอบใจ เพราะฉะนั้นอันนี้มันถึงว่าไม่ว่ากัน ทางใครทางของคนนั้นนะ เข้ากันด้วยความชอบ

ฉะนั้นเวลาเราฟังเทศน์ เช่น เมื่อก่อนเราฟังเองนะ เราเข้าใจ พอหมู่คณะพูดกันว่า ในหลวงฟังเทศน์ของหลวงปู่ฝั้นแล้วชอบมากเลย หลวงปู่ฝั้นเทศน์มีนวนมาก เห็นไหม “พุทโธ... พุทโธสว่างไสว” แล้วเราไปอยู่ที่นั่น แม้แต่พวกเชียงใหม่มา พวกอะไรมา พอได้ยินเสียงท่านเท่านั้น มันเย็นนะ มันชื่นใจ ไม่ต้องไปเอาเนื้อความหรือ เอาแก่น้ำเสียงนี้ โอ้โฮ!! ชื่นใจมากนะหลวงปู่ฝั้นนี่นะ พูดออกมา โอ้โฮ!! คนนี้จะชื่นใจหมดเลย “พุทโธสว่างไสว... พุทโธส่องใส...” พูดซ้ำมาก แต่พูดเอื้อน คนฟังแล้วมันจะชื่นใจ

แต่พอเรามาฟังของอาจารย์มหาบัว โอ้โฮ!! มันจะมีเนื้อหาสาระ แล้วก็พึ่ๆ ไป แล้วเราก็มาคิดใจ มาดู อ้อ... อ้อ...มันเป็นจริต ๖ สัทธาจริต พุทธจริต โทสจริต กามจริต ใจใหม่ กามวิตกพวกนี้ เอาอะไรแก่ แล้วอย่างเช่น ที่เรว่านักศึกษาเรียนกันอยู่นี้ “พุทธจริต” ต้องเอาเหตุผลมาว่ากัน ถ้าไม่เอาเหตุผลมาว่ากันแล้วไม่ยอม ถ้าเหตุผลก็ต้องเทศน์เหตุผลใจ พอเทศน์เหตุผลมา เราก็อ้อๆ มาใจ

พุทธจริตต้องเหตุผลอย่างเดียว แต่เหตุผลของโลกก็เป็นเหตุผลของโลกนะ เพียงแต่พยายามจะเทียบมาให้คู่ก่อน ถึงบอกว่า ใ้มันนี่มันนี่เป็นจริง ไม่ว่ากัน เพราะถ้าอ่านกันมามากแล้วก็ต้องมาพิจารณาเอา

ธรรมะ ก็อย่างที่ว่า ธรรมะเหมือนกับใบไม้ในป่าและใบไม้ในกำมือ ทีนี้เวลาความเห็นถึงจะปล่อย ความเห็นของคนที่เกิดมานี้มันปล่อย อย่างเช่น บางอย่าง พระพุทธเจ้าบัญญัติไว้ในพระไตรปิฎกแล้วยังไม่มีใครสามารถทำได้ แล้วพระมาทำได้ อย่างนี้ มันก็มาขึ้นยันกับธรรมะว่า ธรรมะอันนี้ยอด เห็นไหมของแท้ใจ ผู้ที่ทำได้

“ถ้าผู้ใดปฏิบัติธรรมสมควรแก่ธรรม จะเห็นธรรมตลอด”

ธรรมของพระพุทธเจ้าบัญญัติไว้แล้ว แต่บางทีเราไปปฏิบัติแล้วอันนั้นไม่มีจะทำอย่างไร มาถึงตรงนี้ ตรงที่แบบว่า ไม่มีก็ไม่มีเป็นไร เหตุการณ์คือว่าความเป็นไปของจิตเป็นอย่างนั้น แต่มันเป็นประโยชน์ไหม ธรรมะตรวจสอบได้นิดเดียว ง่ายๆ เลย มักน้อยสันโดษเป็นไปตามธรรม มากมากนะ เป็นการคลุกคลี ไม่ใช่ ! ไม่ใช่ ! เป็นทางเลือก

มักน้อยสันโดษเพราะอะไร ? เพราะว่าเป็นปัจเจกตั้งใจใหม่ รู้จำเพาะตนใจใหม่ ? แล้วตนมันรู้ที่อยู่อะไรเป็นโทษอะไรเป็นคุณใจ ข้างนอกทุกอย่างเป็นโทษใจใหม่ เอาออกไปมันเป็นโทษ แต่ถ้าหันกลับมามันก็เป็นคุณ

สิ่งที่ว่าแก้วแหวนเงินทอง ทุกอย่างมันไม่ใช่โทษนะ ตามหลักแล้วมันก็เป็นก้อนอิฐก้อนทรายอันหนึ่ง แต่เราให้ค่ามันต่างหาก เราถึงไปแย่งกัน แล้วก้อนอิฐก้อนหิน แก้วแหวนเงินทองนี่มันไปสวรรค์หรือเปล่า ? มันไปหรือเปล่า ? ไม่ได้ไป มันไม่ได้ไป มนุษย์ต่างหากที่ไป จิตใจที่ไปเกาะเกี่ยวมันต่างหากไป เห็นไหม

ถึงบอกว่า วัตถุนี้จริงๆ แล้วมันไม่ได้มีโทษหรอก คือว่ารูป รส กลิ่น เสียง มันเก๋ๆ เงินๆ ของมันอยู่อย่างนั้นเอง ถ้าจิตเราดีแล้วล้วนเป็นประโยชน์ทั้งหมดเลย แต่ถ้าจิตยังไม่ดี แผ่นดินธรรมแผ่นดินทองใจ ต้องให้เป็นแผ่นดินธรรมก่อน ถ้าเป็นแผ่นดินทองแล้วมันจะแบ่งทองกันเสมอภาคไหม

ถ้าเป็นแผ่นดินทองก่อนนะ ยังไม่เป็นแผ่นดินธรรม มันฆ่ากันก่อน มันแย่งทอง เขาถึงว่า “ต้องเป็นแผ่นดินธรรมก่อนหรือเป็นแผ่นดินทองก่อน”

บางคนบอกว่า “ต้องเป็นแผ่นดินทองก่อน” พยายามทำให้มันเจริญก่อนไง ต้องให้มันเจริญเป็นแผ่นดินทองก่อน แล้วจึงจะเป็นแผ่นดินธรรม เพราะคนมีกินมีใช้แล้วคนจะเมตตากัน

แต่ถ้าทางธรรมบอกว่า “ต้องเป็นแผ่นดินธรรมก่อน” แผ่นดินธรรมเกิดมาแล้วพอมีทอง มันจะได้แบ่งกันพอสมควร ไม่อย่างนั้นมันจะแย่งกันนะ มันไม่พอหรือกัณฑ์พยากรณ์ไม่พอ พวกวัตถุจริงๆ แล้วมันไม่ได้ให้โทษให้คุณกับเราเท่าไรหรือ มันให้แต่ความสะดวกสบายไป

ความสะดวกสบายไม่ใช่ความสุขแท้ ความสะดวกสบายกับความสุขใจต่างกัน บางคนอยู่บนความสะดวกสบาย เช่น อย่างเครื่องบิน มันไปได้ตลอดเลยเห็นไหม เรานั่งเครื่องบินจะไปไหนสะดวกหมดเลย แต่คนมันนั่งบนเครื่องบินมันทุกข์ไหม ? คนอยู่ในเครื่องบินก็มีความสุขทุกข์จริงไหม ?

ความสะดวกสบายกับบุญกุศลคนละอันกัน แต่วัตถุให้ได้แค่ความสะดวกสบายกับศีลธรรมเห็นไหม จริยธรรมศีลธรรมให้อะไรได้ ให้ทำคุณงามความดี แต่คุณงามความดี

“ติดดีไหม”

“ติด”

“ติดดีแล้วแย่งกันไหม”

“แย่ง” เห็นไหม อย่างเช่น ตำแหน่งมีตำแหน่งเดียว

“เบียดขึ้นไปไหม”

“เบียด”

ฉะนั้นถึงบอกว่า “ติดดี” ข้ามพ้นดีและชั่ว ใจก็เห็นด้วย เห็นว่าดีไป มันถึงว่า พอเรามีพรหมวิหาร ๔ เห็นผู้อื่นเจริญองกามต้องเห็นดีเห็นงามกับเขาไปด้วยไป ด้วยไป แต่พอมันมีความขัดใจมันก็เห็นไปไม่ได้ เห็นไหม

นี่จะพูดว่า นี่เป็นการพิจารณาแบบโลกๆ ภายนอกภายใน การเห็นภายนอก การพิจารณาภายนอกเพื่อให้ใจมันสงบ ใจไม่สงบเพราะว่ามันพุ่งชานไปเอาวัตถุ อยาก ได้วัตถุนะ เสียงก็เป็นวัตถุ รูป รส กลิ่น เสียงนี้เป็นวัตถุหมด เสียงเป็นวัตถุนะ แม้แต่จิตก็ เป็นวัตถุ จิตนี้เป็นรูปของจิต มันออกไปเอาตรงนั้นหมดเลย ถึงว่ามันเป็นภายนอก

การพิจารณาภายนอกหรือการพิจารณาต่างๆ เริ่มต้นเราพิจารณากันอยู่อย่างนี้ เรา เข้าใจว่าเราพิจารณา แต่อันนี้เป็นการศึกษาเพื่อให้จิตมันสงบเข้ามาเป็นจิตสงบไป พอดีจิตสงบแล้วมันถึงจะเห็นภายใน การพิจารณาการใคร่ครวญ กิเลสมันอยู่ที่ภายใน คือว่า กิเลสอยู่ที่ใจ ทำไมอยู่ที่ภายใน ? อยู่ที่ภายในเพราะใจนี้มันติดที่กาย พอเห็นภายในได้ ต้องปรับจิตนี้ให้เห็น หักเข้ามาใน เห็นภายในคือดวงตาเห็นกาย ตาในคือตาธรรม

แต่ถ้าพิจารณาภายนอก มันเป็นการพิจารณาสิ่งแวดล้อมภายนอก ต้องพิจารณา ก่อน ถ้าไม่พิจารณามันก็เหมือนกับเราคิดไปหมดเลย เช่น เราจะถือศีลหรือว่าเราไปเที่ยว ทางประวัติศาสตร์ กำแพงเพชร แลวสุโขทัย วัดโบราณ ก่อนเข้าโบสถ์เขาจะมีห้องน้ำ ต้องอาบน้ำชำระร่างกายก่อน

นี่ก็เหมือนกัน เราชำระร่างกายขึ้นมาชำระสิ่งแวดล้อมภายนอกก่อน ให้จิตมัน สงบ ให้สมควรแก่ภายในใจ ต้องทำจิตให้สงบ เพราะจิตสงบแล้วมันถึงจะเห็นภายใน

ถ้าเห็นภายนอก มันก็เพียงแต่ว่า ละครูป รส กลิ่น เสียง ภายนอก ต้องละครูป รส กลิ่น เสียงภายนอกก่อน ถ้าไม่ละครูป รส กลิ่น เสียง ภายนอก เห็นภายนอกมันก็ เหมือนกับที่เราเห็นๆ กันอยู่อย่างนี้ เห็นกันอยู่ข้างนอก เห็นภายนอกไป เวลาเห็นภายนอก ก็เราไปโรงพยาบาลเห็นไหม เห็นภายนอกมันเห็นความเจ็บไข้ได้ป่วยมันปล่อยเลย ภายนอก

ภายนอกหมายถึงภายนอกอื่น ภายนอกหมายถึงว่าพ้นจากกายเราไป เพราะ ธรรมชาติมันส่งออกมาหมด แล้วทำให้มันสงบ แล้วหันกลับเข้ามามันถึงจะเห็นภายใน ถ้า ไม่อย่างนั้นเห็นไม่ได้ เพราะธรรมชาติมันเป็นอย่างนั้น

มันเหมือนแ่งเดียวเลย จิตนี้รับอารมณ์ได้หนึ่งเดียว ขณะที่มันรับอารมณ์เสพอารมณ์อยู่ข้างนอก มันเสพมันกินอารมณ์อยู่ข้างนอก มันจะไม่กินอารมณ์ภายใน มันจะหันกลับมากินอารมณ์ภายในไม่ได้ เหมือนเรา โทษนะ เรากินข้าวอยู่ ข้าวเต็มปากอยู่เราจะไปกินข้าวอีกคำได้ไหม ต้องกลืนข้าวนี้ให้ปากนี้ว่าง เราจึงจะได้กินข้าวคำที่ ๒ เข้าไป ไซ้ไหม

ถ้าจิตนี้กำลังพิจารณาอยู่ภายนอก มันก็เหมือนกับจิตมันเสวยเต็มทีของมันอยู่แล้ว เราต้องทำจิตให้สงบ ใจสงบแล้วค่อยมาดูกายภายใน ใจสงบแล้วถึงจะเห็นกายภายใน ใจ เพราะมันสงบ พอมันสงบมันก็กว้างไซ้ไหม ในปากกว้าง ถ้าพ้นจากอาหารคำนั้นจะมีคำต่อไป คำต่อไป จะเกิดหรือไม่เกิด (แทบสิ้นสุดเพียงเท่านี้)